

СТАНОВИЩЕ

от проф. дсн Снежана Борисова Попова, СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет
по журналистика и масова комуникация, направление 3.5 Обществени
комуникации и информационни науки

за дисертацията на Юлиана Кънчева на тема „Аудиовизуални медийни услуги”,
представена за присъждане на ОНС „доктор”

Дисертацията на Юлиана Кънчева се разполага сред изследванията на актуалните
развития на медиите и комуникацията и на света, поставен в тази оптика.
Проблематиката е безусловно важна и все по-настойчиво дискутирана,
включително от диаметрални позиции, изразени най-ярко в крайните
технологично-оптимистични и технологично-песимистични социални теории.

Авторката подчинява текста си на основната цел да изучи „новата медийна
комуникационна система“, поражда в непрестанно модифициращи се
преплитания на традиционни и нови медии, аудитории, технологии и услуги. В
текста търсят оценка също така и ред социални измерения на технологичната
революция, сред които новите комуникационни взаимодействия и степените на
потребителско участие и свобода. Накратко, изследователската програма може да
се оцени като амбициозна и напълно съответна на исканата от докторантката
образователна и научна степен.

Авторката търси собствен вход в предварително зададената (в конкретния случай
и според практиките на НБУ) тема на дисертацията. Намира го чрез серия от
избори, които я отвеждат към най-малко оспорима, но в същото време и най-
трудоемка реализация на изследователските намерения: обхващане на медийния и
комуникационен процес в широта, в диахронен и в синхронен план, с ясен акцент
върху съвременните медийни развития и свързаните с тях информационни
продукти и услуги. Резултатът е респектиращ с обема си труд, организиран в

шест основни раздела, приложения и библиография. Балансирането на такава текстова конструкция съвсем не е лесно, така че не може да се очаква текстът да е изцяло хомогенен и навсякъде еднакво плътен.

Работата е написана компетентно, а осведомеността на авторката по изучаваните материи може да се прецени като висока. В теоретичните прегледи, предполагами от тематиките на разделите, са представени основни автори в съответните полета. Най-подробен е прегледът на теории в първата глава, която е и най-обширната (тук обосновано се споменават възгледи на В. Бенямин, М. Маклуън, Н. Постман, Н. Негропонт, Н. Луман, а така също и на М. Кунчик, Р. Букарт и редица други), като във всеки следващ раздел се появяват поредните адекватни спрямо тематиката автори (с подчертано внимание към М. Кастелс, Р. Фидлър, Л. Манович и още неколцина). Докторантката показва сериозно познаване на текстове на български учени в изследваните от нея полета. Изграждането на научното съдържание е изцяло в съответствие с изискванията към дисертационен труд.

По мое убеждение основното достойнство на текста е в предложената уникална по широтата си медийна и медиаведска панорама, която отличава дисертацията и предизвиква читателския респект. Постигането на такава панорама не е възможно нито само чрез прегледи на теории, нито само чрез проследяване на процесите в медиите, нито само чрез изявяването на основните спорове, нито само чрез представяне на европейските политики. Тъкмо въвеждането на всички тези линии в диалог е основното постижение на труда и самото диалогично „заплитане на нишките“, според мен, насочва към позитивната оценка на това научно усилие.

В същото време изборният от докторантката подход, позволил изтъкнатата и токущо позитивно оценена широта на интерпретациите в диалогичен режим, предполага и несъвършенства на работата. Избраното повествование възпрепятства по-дълбокото навлизане в определени проблеми (особено доловимо, когато става дума за българските особености на медийната система и цифровия преход) и предполага на места по-свободно боравене с понятия (отсъствие на фини разграничения – напр. около комуникация и взаимодействие, аудитория и общност). Някои от вижданията на авторката (по отношение на

европейски практики и политики, за „отворената журналистика“) остават недоразгърнати, което ги прави да изглеждат леко утопични.

Трябва обаче веднага да се каже, че дисертацията като цяло в никакъв случай не е лишена от критическа визия. Авторката на труда се представя като изграден изследовател. Неудовлетворение предизвиква единствено формулировката на някои от приносите, които са представени като изводи (каквото раздел отделно присъства в автореферата). Самият автореферат отразява коректно съдържанието на труда.

Юлиана Кънчева има четири публикации по темата на дисертацията. Те представляват части от работата и показват последователна публикационна активност на авторката в процеса на обучение в докторантура от 2010 до 2013 г. Всички те са публикувани в утвърдено научно издание, каквото е Годишникът на департамент „Масови комуникации“ на НБУ.

От списъка с участия на докторантката в научни конференции е видна нейната много активна дейност по обмена на научните идеи от дисертацията ѝ. Девет научни форума – конференции на департамента „Масови комуникации“ и летни школи по връзки с обществеността – правят списъка с научни изяви много солиден. В част от форумите Юлиана Кънчева участва не само с научни доклади, но и като координатор и модератор, което допълва представата за начина, по който чувства и приема своя научен ангажимент.

Всички изказани дотук съображения ми дават основание категорично да преценя рецензирания труд като самостоятелно и завършено научно изследване и да дам **положителна оценка за присъждането на ОНС „доктор” на Юлиана Кънчева** в професионалното направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки.